

Vida István (1940–2020)

Vida István azon kevés politikatörténész közé tartozott, akik az 1970-es években tárgyilagosan szóltak az 1945 utáni évekről. 1976-ban napvilágot látott nagymonográfiája – *A Független Kisgazdapárt politikája 1944–1947* – részletes ismeretanyagot nyújtott a koalíciós évek meghatározó pártjáról. A könyvtári és levéltári forrásfeltárásban az akkori lehetőségek példamutató kihasználásával igyekezett áthidalni a párt iratainak elkallódását és a hozzáférhetetlen levéltári anyag hiányát. Hasonló kísérletre azóta sem törekedett senki. Még ugyanabban az esztendőben elkészült kismonográfiája *Koalíció és pártharcok 1944–1948* címmel, de tíz évet kellett várni, hogy azt a nagyközönség is olvashassa.

A Független Kisgazdapárt történetéhez azt követően sem lett hűtlen. Tanulmányai, előadásai kiterjedtek a párt második világháború előtti és az 1956-os korszakára is. Már 1991 novemberében előadást tartott a párt történetéről a Politikatörténeti Intézetben. 1996-ban a *Múltunk* folyóiratban tette közzé 1956-os kutatásait, 1998-ban szerkesztésében jelent meg *1956 és a politikai pártok* címmel az a nagyszabású dokumentumkötet, amelyen belül a kisgazdapárt történetét megírta, és egyben forrásfeltárást is végzett és közzétett a tanulmányhoz.

A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében gyakornokként kezdte a pályáját. Innen emelkedett 1963-tól a Jelenkortörténeti Osztály (1986–1990), majd Csoport (1990–2000) élére. Másodállásban az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Politikatudományi Csoport, majd a Politológiai

Tanszék oktatójaként tanított. 2001 és 2005 között az ELTE Bölcsészettudományi, majd Társadalomtudományi Karához tartozó Politikaelméleti Tanszék vezetője volt. 2007 és 2011 között, már nyugdíjba vonulása után, az ELTE BTK-n a Pártok, Pártrendszerek, Parlamentarizmus Kutatócsoportot irányította.

A rendszerváltás időszakától az 1944 utáni hazai történelem forrásainak kiadására koncentrált, nagy energiával végezte a történetírás gyökeres revízióját elősegítő új ismeretek közzétételét. Részt vett Bibó István életműve újrafelfedezésében, 1986-ban szerkesztésében jelent meg a háromkötetes Bibó-válogatás. Egymás után publikált különböző dokumentumközléseket, külön-külön kötetben adta közre a koalíciós korszak pártjainak szervezeti szabályzatait.

A nagyobb vállalkozásokat többekkel együtt készítette. Jó csapatjátékos volt. Így születtek az *Országgyűlés almanachja* kötetei, amelyből az általa szervezett könyvek az 1944 utáni korszakot reprezentálták. De ilyen volt az *Iratok a magyar diplomácia történetéhez 1956–1989* című sorozat is. Mindkét kezdeményezés sajnálatos módon félbeszakadt. Nagyszabású munka volt a *Diák- és ifjúsági mozgalmak 1956–1958*, amely több mint 660 oldalon tárja elénk a forradalom, az ellenállás és a megtorlás dokumentumait, és amelyet terjedelmes bevezető tanulmánnyal látott el. Ebben az országos kiterjedésű gyűjtőmunkában tizenketten vettek részt. Az egyre terebélyesedő szervezőmunkának a legfontosabb gyümölcse a főszerkesztésében napvilágot látott *Magyarországi politikai pártok lexikonja 1846–2010* című értékes kézikönyv több mint ötven szerzővel és öt szerkesztővel, s amelynek 1944–1989 közötti részéhez ő készített bevezető tanulmányt. A lexikonban a dualizmus korától a 2010-es megjelenésig összesen háromszázhusz párt bőséges adatai olvashatóak a címszavak alatt, segítséget adva nemcsak az érdeklődőknek, hanem a kutatóknak is a tájékozódásban.

Vida István hosszú időn át részt vállalt a *Múltunk* munkájában is, 1991-től a szerkesztőbizottság, majd a tanácsadó testület tagjaként segítette a folyóirat szerkesztését.